

ЗЛАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій

Оборонці і творці, а не агресори і рабські діючі у резонанс із їхніми бажаннями численні маси торували для всього людства шлях у майбутнє і продовжують це робити в триовожному сьогодні. І черговою перемогою в цьому відношенні є, безумовно, тепер уже зламана вісь зла, що складалася із агресивно налаштованих, диктаторських режимів у Ірані, Сирії, КНДР, Китаї та РФ. Так, бо у Сирії впав режим Асада. Саме на цьому ми зосереджуємо увагу читачів у грудневому випуску нашої газети, чому присвячена ціла третя сторінка із чотирьох під спільною шапкою: ЗЛАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій. А також потім, поширюючи матеріали авторитетних у світі ЗМІ, розповідаємо про інші знаменні, на наш погляд, події, які торкаються теми боротьби демократії з диктатурою на різних рівнях (зокрема, у Грузії та у Південній Кореї). Також — і про утвердження перемоги творчості над руйнівними процесами (про відкриття собору Нотр-Дам після реставрації). Звичайно ж, — і про найактуальніші події в Європі та у всьому світі, які стосуються як зламу тієї осі зла, так і російсько-української війни. Зокрема, на 6-й сторінці представлено авторський матеріал від нашої газети під заголовком «Не замулені душі, а природне зростання до сонця; не команди від влади пихатих, а свобода творити».

Україна перемагає в економічній війні проти Росії – The Economist

Українська економіка досі на чверть менша, ніж у 2021 році, проте вперше від початку повномасштабного вторгнення Росії здоровіша, ніж російська, за деякими ключовими показниками. Про це повідомляє The Economist, передає Укрінформ.

Видання відзначає три етапи в економіці України з 2022 року. На першому, коли точилися запеклі бої, Україна «гасила пожежі». Росія заблокувала чорноморські порти, перекривши український експорт. Нацбанк у першому півріччі 2022 року профінансував половину державного дефіциту, запровадив суворий контроль за капіталом і наповнив банки ліквідністю. У країні зросла інфляція, а ВВП скоротився на третину.

Другий етап розпочався після того, як Україна відбила наступ Росії на півдні в середині 2022 року. Тоді стабілізувався ВВП. Угода за посередництва ООН дозволила Україні знову експортувати зерно. Нацбанк повернувся до боротьби з інфляцією. На початку 2023 року Україна підписала меморандум з МВФ, Нацбанк припинив монетизацію дефіциту бюджету. З надходженням допомоги валютні резерви зростали. Був послаблений контроль за рухом капіталу.

Повернення макроекономічної стабільності дозволило уряду та

компаніям пристосувати свою діяльність до умов війни.

У липні 2023 року Росія відмовилася продовжувати «зернову угоду». Україна натомість відкрила морський коридор, забезпечивши його безпеку завдяки вдалій кампанії морського стримування за допомогою безпілотників і ракет. Це дозволило їй відновити поставки не лише зерна, а й металів і мінералів, що є її другою за величиною статтею експорту.

Ці заходи разом із західною допомогою не дозволили Росії позбавити Україну ресурсів і морального духу, необхідних для продовження боротьби.

Зараз розпочинається третій етап, під час якого економіка України стикається з найбільшими викликами: нестачею електроенергії, людей і грошей.

Росія поновила ракетні і дроніві атаки на енергетичну інфраструктуру, проте Україна зараз краще підготовлена, щоб витримати такі потрясіння. Крім цього, у грудні Україна збільшила пропускну здатність імпорту електроенергії з ЄС майже на чверть — до 2,1 ГВт.

Другим викликом є високий попит на робочу силу: кількість вакансій досягла 65 000 за тиждень, порівняно з 7 000 протягом перших тижнів війни, але в середньому на вакансію надхо-

дить лише 1,3 резюме.

Третім викликом для України є гроші. Стрімке зростання витрат на ведення бізнесу вдарило по прибутках. Компанії, що працюють з внутрішніми клієнтами, також несуть частину витрат, що призводить до зростання інфляції. Експортери, які конкурують на глобальних ринках, не мають такої можливості.

Проте Україна, ймовірно, зможе витримати без американських грошей у 2025 році. Транш у розмірі 18 мільярдів євро від ЄС та внески інших країн-членів G7 заповнять цю прогалину.

Україна також має валютні резерви. Прогнозується, що до кінця 2024 року вони зростуть до 43 мільярдів доларів — п'ятимісячного обсягу імпорту.

Як повідомляв Укрінформ, директор Австрійського інституту економічних досліджень Габріель Фельбермайр заявив, що українська економіка демонструє дуже високу стійкість, але ключовим лишається продовження підтримки з боку міжнародних партнерів.

«УКРІНФОРМ»,

19 грудня 2024 року

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3939949-ukraina-peremagae-v-ekonomichnij-vijni-proti-rosii-the-economist.html>

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Героїв не можна забувати: ні тих, у які нині вже майже одинадцять років тримають оборону у війні паразитарної імперії російського фашизму проти України, ні тих, які захищали українську землю від гітлерівців під час Другої світової війни. Окремо ж — тих, які чи сьогодні, чи тоді робили це в тилу ворога, в умовах підпілля.

Тим більше, коли є для цього привід. А він — у тому, що 7 грудня цього року виповнилося рівно 100 років нашій міській газеті «Червоний гірник». А її редактором у 1944-1948 роках був якраз Іван Іванович Соколовський, який до цього організував та очолював одну із підпільних груп у Павлограді. Тож у зв'язку з цим пропонуємо нашим читачам кілька коротких моментів зі спогадів про нього: і як про підпільника, і як про редактора газети. Вони викладені у формі художньо-документальної повісті «Рядки, відлиті серцем». Над нею продовжують працювати і планують завершити наступного року її авторки: Вікторія та Еліна Соколовські, донька і онука Івана Івановича. До того ж, вони обидві («відомі популяризаторки української мови й літератури в Європі, екс-диктор, телеведуча Сумської ОДТРК,

**Іван
СОКОЛОВСЬКИЙ,
журналіст,
організатор
та керівник
підпільної групи
у Павлограді під час
Другої світової
війни**

журналістка Вікторія Соколовська та фінансистка Еліна Соколовська, цикл відеофільмів в Інтернеті за мотивами творів відомих поетів України») стали цього року в числі інших лауреатами літературно-мистецької премії Імені Григорія Сковороди. Про це було оголошено 3 грудня зі сцени Київського академічного театру «Колесо»: вони були нагороджені і як волонтерки за допомогу снайперам ЗСУ.

(ЧИТАЙТЕ сам матеріал на 2-й сторінці)

РАШИСТИ І В ГРУДНІ АТАКУВАЛИ КРИВИЙ РІГ

Отже, обстріли в грудні.

За інформацією «Української правди» від Тетяни Олійник за 2 грудня в матеріалі «Росія вдарила трьома ракетами по Кривому Рогу, працювала ППО», «увечері 2 грудня російська армія завдала авіаційного удару по місту Кривий Ріг, внаслідок якого постраждали двоє людей. ППО збила три ракети».

В матеріалі «У Кривому Розі зростає кількість жертв...» від 7 грудня на сайті «Слово і діло» було повідомлено: «У Кривому Розі завершили проведення аварійно-рятувальної операції на місці вчорашнього російського удару, там було виявлено тіло ще однієї жертви. Загалом загинули троє людей і ще 17 постраждали». І далі: «...окупаційна армія росії в п'ятницю, 6 грудня, завдала ракетного удару по Кривому Розі. Під атаку потрапила цивільна адмінбудівля...».

А відповідно до інформації Валерія Федоренка на сайті «Наше місто» від 19 грудня, «внаслідок ракетного удару по Кривому Рогу пошкоджені лікарня, школа і багатоповерхівки... На щастя, ніхто не постраждав».

За інформацією ж на сайті «rn.ua» від 20 грудня, «у ніч на 20 грудня російські окупанти атакували ракетами Кривий Ріг на Дніпропетровщині. Внаслідок удару потрошено двоповерховий будинок, з-під завалів дістали двоє людей. Про це повідомив начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак, передає RegioNews. Він уточнив, що серед двох врятованих – дитина». В матеріалі про цю ж атаку на сайті «Новинарня» під заголовком «Російські війська завдали удару ракетною артилерією» від 20 грудня мовиться про таке:

«У ніч на 20 грудня російські війська завдали ракетного удару по Кривому Рогу, пошкодивши чимало будівель. Є постраждалі. Про це повідомляють голова Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак і голова Ради оборони Кривого Рогу Олександр Вілкул. Вдарили балістикою у двоповерховий житловий будинок у густонаселеному житловому мікрорайоні. Внаслідок удару зруйновано житловий будинок, пошкодження зазнали три багатоповерхові житлові будинки, 17 житлових будинків приватного сектору, близько 20 авто. Потрошено вікна в соціальному закладі й стаціонарному відділенні лікарні. Його пацієнтів перевели до інших медустанов. Шестеро людей постраждали: дівчинка 15 років, троє чоловіків 38, 49 та 75 років, і дві жінки 30 та 82 років. З них двох людей – 38-річного чоловіка та 15-річну дівчинку – врятували з-під завалів завдяки патрульній поліції та ДСНС. У лікарні троє постраждалих, усі середньої тяжкості. Лікарі надають їм усю необхідну допомогу. Аварійно-рятувальну операцію вночі було завершено».

ДОЛЯ...

Мій дід, Іван Іванович Соколовський, народився 1 серпня 1913 року в селі Ново-Миколаївці Софіївського району Дніпропетровської області у сім'ї робітників. Батько, Іван Андрійович Бартош, був чехом за національністю. Він приїхав до України вже дорослим, а мати, Катерина Антонівна Соколовська, була полькою. Але в сім'ї вони говорили українською мовою. Назавжди полюби-

РЯДКИ, ВІДЛІТІ СЕРЦЕМ

ли Наддніпрянський край. В шані до України виховували і своїх дітей, яких було шестеро. Кажуть, що великий подвиг починається з малого (з любові до того місця, де живеш). Так було і в біографії мого діда. Вже змалечку Іван виявляв цікавість до художньої літератури. Не зважаючи на важкі умови життя і навчання за гасовою лампою, поряд завжди була книжка, бо без неї Іван вже не уявляв свого буття. Він мужнів, навчався, зростав як журналіст... Та 11 жовтня 1941 року прийшла в місто гітлерівська навала, німецькі фашисти колоною у вигляді зеленої гадуки вперше тоді поповзли вулицями Павлограда...

Іван Соколовський провів 493 дні у підпіллі, створив і керував однією із бойових груп на артополігоні, брав участь у розвідувальній, підривній роботі в тилу ворога, у проведенні збройного повстання в Павлограді. Довго полювали за ним гестапівці і врешті їм таки вдалося його схопити. І ті суворі дні 1942 року стали найтяжчими в його житті... Бо його били й катували у камері смертників і знущалися там, як хотіли; при цьому насамперед ціливші ногами й руками в живіт. Але він вижив, попри все, хоча з тих пір його все життя переслідували хвороби шлунку.

А незабаром, - ще навіть не встиг одужати після тюрми, знову прийшло нове горе: 31 травня 1942 року від бомбардування авіації загинули дружина, колишня вчителька 6 – ої середньої школи Ольга Карпівна Костюченко (Соколовська) і син Анатолій Іванович, якому було всього 2 роки і 6 місяців. Дружина з маленьким сином, перебували вдома, на хуторі Широка Балка, неподалік від Павлограда. Раптово вночі з'явився літак, який скинув бомбу на хату.

Мій дідусь за доблесть і мужність, виявлені в партизанській боротьбі з німецько-фашистськими загарами, був нагороджений багатьма орденами та медалями. Зокрема, - орденом Червоної Зірки.

В ГАЗЕТІ «ЧЕРВОНІЙ ГІРНИК»

З лютого 1943 по лютий 1948 року Іван Соколовський працював пропагандистом Гафурійського райкому ВКП(Б) в Башкирії, відповідальним секретарем редакції газети «Павлоградська правда» і відповідальним редактором Криворізької газети «Червоний гірник».

В 1944 році працюючи відповідальним редактором Криворізької міської газети «Червоний гірник», він зустрів молоду, красиву, чорнооку Ларису Зінченко. Вона теж була журналісткою. До війни Лариса навчалася в Українському комуністичному інституті

журналістики у Харкові в одній групі з Миколою Зарудним і з іншими в майбутньому відомими письменниками, драматургами. Іван закохався з першого погляду. Запропонував, як то кажуть, руку і серце. Однак Лариса на пропозицію спочатку не відповіла, а потім пояснила:

– Війна... Шлюб, родина, особисті клопоти не на часі. Ось коли здобудемо Перемогу, тоді і вирішимо все.

– А якщо війна закінчиться

соро, - ніяк не вгамовувався мій дідусь.

– Тоді в перший день Перемоги і візьмемо шлюб.

І ось такий довгоочікуваний день Перемоги – 9 травня 1945. Іван, піднесений і радісний прийшов до Лариси:

– Ну, як, сьогодні – Перемога! Вийдеш за мене?

11 травня 1945 року вони одружилися. Через рік у них народилася донечка (моя мама), яку назвали Вікторією на честь дня Перемоги...

У міській газеті «Червоний гірник», де Соколовський працював відповідальним редактором протягом чотирьох років, склався сильний, творчий колектив. Соколовський вмів керувати. Горою стояв за кожного співробітника. В ті важкі і голодні повоєнні роки намагався допомогти і підтримати кожного особисто.

Наприклад, завідувачем одного з відділів був Яків Рейтман. Унікальний газетяр, але незрячий. Спеціально для нього тримали секретарку, яка записувала сказане ним. Ходив Яків не тільки на наради й пленуми, а навіть не раз незрячий спускався у шахту, аби сповна відчувати нелегку шахтарську працю.

Дмитро Ткач у Соколовського був «правою рукою»: бойовитий, відповідальний секретар. Мав гостре перо і особливу інтуїцію журналіста. Опісля Ткач виріс у відомого письменника.

Умови праці тоді, з воєнного 1944 по 1948 роки, були важкі. Тіснява у кабінетах. Не вистачало паперу. Часто навіть світло вимикали. Діставалися на місце події невтомні кореспонденти на конях: самовіддані, скромні, чесні. Соколовський соромився бодей на дрібку скористатись посвідченням газетяра на власну користь.

Соколовський завжди мав активну життєву позицію. Людиною був сміливою. Якось довелось редактору «Червоного гірника» виступати на нараді у Москві. Говорив змістовно і гостро, порушив проблему щодо відсутності цинкографічного обладнання у друкарні. Його слова почули. Коли повернувся до Кривого Рогу, вже чекало повідомлення про виділення потрібного обладнання.

ПІСЛЯ КРИВОГО РОГУ, В СУМАХ

Після Кривого Рогу Івана Соколовського направили працювати до Сум головним редактором обласної газети «Більшовицька зброя» (згодом – «Ленінська Правда», а потім – «Сумщина»).

Звичайно ж, повсякденна робота головного редактора була рутинною. Треба було вичитувати всі матеріали, які писали співробітники, і правити їх. Інколи Соколовський не тільки правив, а й писав між рядків новий текст. Він дуже вимогливо і прискіпливо ставився до кожного матеріалу, бо «все повин-

но бути бездоганим». Кожного дня (десь о другій годині ночі) головному редактору приносили письмениками, драматургами. І він вночі знову ретельно все вичитував. Поспішав, бо газета мала бути надрукована вранці. До речі, в ті роки безперервна робота вночі була нормою.

Починаючи з 1945 року, Соколовський спочатку був депутатом Криворізької міської Ради депутатів трудящих, потім 16 років – депутатом Сумської

розвинутих почуттям гумору. А ще він просто обожнював квіти. І дідусю надсилали насіння рідкісних рослин з багатьох ботанічних садів. Наш сад потопав у різноманітних квітах, у квітучих чагарниках. На першому місці були троянди, бо троянда ж – королева квітів. Причому всіх кольорів: від білих до чорних. Милували око навесні тюльпани, конвалії, згодом – флокси, жоржини і глідіолуси. А влітку, вечорами ми любили

обласної ради депутатів трудящих, більше 10 років – Сумської районної Ради народних депутатів. Мій дідусь також був делегатом першого Всесоюзного з'їзду журналістів, з 12 по 14 листопада 1959 року.

Мій дідусь був першим головою правління Сумської обласної журналістської організації. Виховав багатьох літературно обдарованих кореспондентів. Дав путівку у творче життя і Костянтину Григоровичу Калітаєву, який потім мав посаду голови Сумського обласного комітету з телебачення і радіомовлення.

Соколовський завжди був творчою людиною. Багато уваги приділяв розвитку місцевої літератури, активізував роботу обласного літоб'єднання, організовував регулярний вихід літературних сторінок, підтримував молодих журналістів. Сам був відмінним журналістом. Ніколи не мав своїх рукописних текстів, а прямо диктував передовиці друкарці, без паперу, маючи звичку невпинно ходити по машині.

Мій дідусь спілкувався з багатьма відомими письменниками, поетами, драматургами. З деякими він навчався, з деякими підтримував творчі зв'язки, друкуючи в обласній газеті уривки з їх творів, вірші. Це й Олесь Гончар, Михайло Стельмах, Павло Загребельний, Микола Зарудний, Остап Вишня, Дмитро Павличко, Іван Драч. Письменник, драматург, гуморист Юрій Мокрієв був названим хрещеним батьком моєї мами. Ми зберігаємо багато книжок з дарчими написами дідусеві.

Перед виходом на пенсію дідусь працював редактором Сумської районної газети «Вперед». Був таким же вимогливим, принциповим. Всі називали його «метром журналістики». Працюючи в газеті «Вперед», Соколовського направили з делегацією для обміну досвідом в сонячну Болгарію. За сумлінну працю кілька разів Соколовський був премійований, нагороджений грамотами. Указом Президії Верховної Ради СРСР нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр».

Він був дуже цікавим співрозмовником, людиною з

сидіти всією сім'єю під величезною липою і пити чай. Точилися нескінченні цікаві розмови, і моя дитяча душа в такі години перебувала в раю.

Дідусь прокидався дуже рано і працював у саду. А потім ішов до кіоску, де скуповував усі видання свіжих газет і журналів. Кіоскерка його вже знала, а тому завжди залишала йому таку пресу. Він все перечитував, і якщо помічав неточності або спотворений факт, то робив запити до різних архівів, писав про свої міркування редакторам газет. Найбільше це стосувалося теми воєнних років. З великою відповідальністю ставився до кожного факту, до кожного слова. Але це, звичайно, не всім подобалося. Дехто обурювався і намагався дати відсіч. Та логіка у Соколовського була просто-таки залізною. А якщо дідусеві дуже подобався якийсь матеріал, то він завжди писав схвальний відгук.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ

Вранці 22 липня 1992 року мій дідусь, як і раніше, пішов до магазину за хлібом і, звісно, за свіжою пресою. Погода була теплою, дозрівали абрикоси. І біля нашого будинку росла велика абрикоса. Ми побачили, що дерево зламалося навпіл і перекинуло дорогу. Хоча було тихо, без вітру. Можливо, це сама природа хотіла попередити нашу родину про лихо...

Його життя обірвалося. коли він повертався додому. Він так і закінчив свій життєвий шлях: з хлібом у руках... Так не стало мого дідуса. Журналіста, відомого на Сумщині, в Україні і за її межами. А через рік, в день його кончини, ми побачили, що і друга половина тієї високої абрикоси впала на землю... Це була якась містика... Крик пугача вночі, дерево абрикоси, яке загинуло... Значить, природа сумувала разом з нами. Несила було думати і говорити...

Багато зробив мій дідусь у своєму нелегкому житті і я пишаюсь, що я – його онука.

На світлинах: (на 1-й сторінці) журналіст Іван Соколовський, (на 2-й сторінці) підшивка газети «Червоний гірник» за 1947-й рік.

(Фото – із сімейного архіву Вікторії і Еліни СОКОЛОВСЬКИХ)

Підготував матеріал для опублікування в газеті
Сергій ЗІНЧЕНКО

ЗЛАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій

Туск: Після Сирії світ має усвідомити можливість перемоги Росію

Глава польського уряду Дональд Туск пов'язав падіння сирійського режиму з можливістю перемоги Росію та її союзників. Про це Туск написав у неділю у соцмережі X (Twitter), повідомляє «Європейська правда».

Публікація Туска стала його першим коментарем на безпрецедентні події у Сирії, що призвели до повалення режиму Башара Асада. «Події в Сирії вкотре змусили світ усвідомити, або, принаймні, вони мали би, що навіть найжорстокіший режим може впасти, і що Росія та її союзники можуть бути переможені», – написав польський прем'єр.

Повстанці в Сирії 8 грудня заявили, що взяли під контроль столицю Дамаск, сигналізуючи про кінець понад двох десятиліть правління правителя Башара Асада. Асад, за повідомленнями, покинув країну.

Глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергіс також вважає, що події у Сирії свідчать про можливість перемоги Росію в Україні.

Глава дипломатії ЄС Кая Каллас відреагувала на повалення режиму Башара Асада у Сирії, відзначивши, що вбачає у ньому слабкість Росії та Ірану.

Прем'єр Чехії Петр Фіала вважає, що ставка сирійського диктатора Башара Асада на Росію провалилася.

Христина БОНДАРЄВА,
«Європейська правда», 8 грудня 2024 року.
<https://www.euointegration.com.ua/news/2024/12/8/7200211/>

Як Україна могла нашкодити Росії у Сирії – WP

Повстанці, що прийшли до влади в Дамаску, отримали безпілотники та іншу підтримку від українських розвідників, які прагнули завдати шкоди Росії та її сирійським союзникам, твердить американський журналіст і письменник Девід Ігнатіус у колонці, опублікованій Washington Post.

Автор статті посилається на анонімні джерела, «знайомі з українською військовою діяльністю за кордоном». Він не уточнює, які саме служби могли допомогти повстанцям. У Головному управлінні розвідки МО жодних коментарів щодо цього матеріалу не давали. При цьому МЗС України послідовно заперечує причетність українських сил до подій у Сирії. «Міністерство закордонних справ України категорично відкидає безпідставні звинувачення РФ на адресу України у нібито причетності до загострення безпекової ситуації в Сирії», – заявляло МЗС України тиждень тому, коли Росія висувала звинувачення у бік Києва.

За його словами, українська розвідка направила близько 20 досвідчених операторів дронів та 150 безпілотників «до штабу повстанців в Ідлібі» місяць тому, щоб допомогти угрупованню «Хаят Тахрір аш-Шам», що стало рушійною силою в поваленні режиму Асада. Хоча ця підтримка не зіграла вирішальної ролі, але вплинула на «ширші зусилля України з прихованого підризу російських операцій на Близькому Сході, в Африці та всередині самої Росії», вказує автор колонки. «Прихована допомога Україні в Сирії була секретом Полішинеля, хоча високопосадовці адміністрації Байдена неодноразово заявляли у відповідь на мої запити, що вони не знали про це», – пише Ігнатіус. «Мотивація України очевидна: зіткнувшись із російським натиском усередині своєї країни, українська розвідка шукає інші фронти, де вона може дати Росії по носі», – вважає автор. Ігнатіус нагадує, що в червні Київ Post із посиланням на джерело в українській розвідці писала, що «від початку року [сирійські] повстанці за підтримки українських оперативників завдали численних ударів по російських військових об'єктах, розміщених у регіоні». Стаття містила посилання на відео атак на кам'яний бун-

кер, білий фургон та інші цілі, які, як писала Kyiv Post, вразили сирійські повстанці. Видання стверджувало, що операцію в Сирії проводив спеціальний підрозділ, відомий як «Хімік», у складі ГУР та «у співпраці з сирійською опозицією».

«СПРОБА РОЗШИРИТИ ПОЛЕ БОЮ»

Тим часом Ігнатіус пише, що операція в Сирії – не єдиний випадок, коли українська військова розвідка переслідує російські сили за кордоном. У серпні BBC повідомляла, що Україна допомогла повстанцям на півночі Малі влаштувати засідку на російських найманців із ПВК «Вагнер». За даними BBC, унаслідок удару 27 липня загинули 84 вагнерівці та 47 малійців. Пізніше пресекретар ГУР Андрій Юсов розповів про операцію в Малі, заявивши, що малійські повстанці «отримали необхідну інформацію, і не лише інформацію, що сприяла успішній військовій операції проти російських воєнних злочинців», повідомляла BBC. Після нападу Малі розірвала дипломатичні відносини з Україною.

У квітні 2023 року очільник ГУР Кирило Буданов пообіцяв, що Україна буде переслідувати росіян, винних у воєнних злочинах, «у будь-якій точці світу». Ігнатіус пише, що у квітні минулого року він запитав у Буданова щодо операції ГУР проти ПВК «Вагнер» в Африці, на що той відповів, що Україна проводить такі операції, «спрямовані на зменшення російського військового потенціалу, скрізь, де це можливо». «Чому Африка має бути винятком?» – зазначив Буданов. Колумніст WP вказує, що таємна операція в Сирії є спробою України «розширити поле бою і завдати шкоди росіянам там, де вони до цього не готові». «Допомога Україні не була тим дроном, що зламав спину верблюду. Але вона допомогла, хоча б певною мірою, підірвати найважливішого союзника Росії на Близькому Сході», – підкреслює Девід Ігнатіус

BBC NEWS Україна, 11 грудня 2024 року
(У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c23v4y25d50>)

Крах режиму за 11 днів. Чому армія Асада так швидко розвалилася

Наступ повстанців у Сирії був несподіваним для більшості спостерігачів. Але не менший сюрприз – стрімкий крах урядової армії: війська кинули свої бази і зброю та не стали захищати режим родини Асад, яка керувала країною понад 50 років. Башар Асад став президентом Сирії після смерті батька Хафеза в 2000 році. Той правив країною із 1971 року. У 2011 році Асад-молодший жорстоко придушив спочатку мирне повстання, що спровокувало руйнівну громадянську війну, в якій загинуло понад пів мільйона людей, а 12 мільйонів були змушені залишити свої будинки. За допомогою союзників Асад переміг у цій війні та взяв під контроль більшу частину території країни. З 2020 року Сирія практично зникла зі світових новин – аж до кінця листопада 2024 року, коли буквально за кілька днів об'єднана збройна опозиція пройшла маршем із півночі на південь, завоювавши на шляху найбільші міста. Сирійська урядова армія не чинила суттєвого опору, й після Алеппо, Хамі і Хомса впав Дамаск. Росія та Іран не стали втручатися, і Асад втратив владу.

ХРОНІКА ПОРАЗКИ

Упродовж останніх чотирьох років здавалося, що громадянська війна фактично закінчилася. Уряд Асада відновив контроль над більшою частиною сирійської території за допомогою Росії, Ірану та підтримуваних Іраном ополченців: таких як угруповання «Хезболла». Майже всі лінії фронту були заморожені.

Однак значна територія, як і раніше, залишалася поза контролем уряду. На кордоні з Туреччиною, у північній частині провінції Ідліб та Алеппо, домінували повстанці: джихадистське угруповання «Хаят Тахрір аш-Шам» та протурецька Сирійська національна (колишня народна) армія.

27 листопада повстанці розпочали наступ. Вже за три дні вони захопили Алеппо – друге за величиною місто Сирії. Збройна опозиція заявила, що не зустріла суттєвого спротиву. Потім повстанці вирушили далі на південь. Уряд Асада заявив, що армія тримає оборону Хомса, проте це місто впало так само швидко, як і Алеппо. Про запеклі бої повідомляли тільки під час атаки на Хаму, місто між Алеппо і Хомсом. До 8 грудня повстанці вже контролювали Дамаск, а МЗС Росії повідомило, що Асад перебуває в Москві.

НАСКІЛЬКИ ПОТУЖНОЮ БУЛА СИРІЙСЬКА АРМІЯ

На початок 2024 року чисельність Сирійської арабської армії (уряд-

дових збройних сил) експерти оцінювали у 130 тис. людей. У неї були тисячі одиниць бронетехніки, артилерійські та ракетні системи, а також авіація. До громадянської війни, що почалася 2011 року, сирійську армію вважали однією з найпотужніших в арабських державах. Але потім армія значно послабилася. САА втратила значну частину живої сили: багато хто загинув у боях, інші дезертували чи перейшли на бік опозиційних угруповань, насамперед – Сирійської національної армії. Військово-повітряні сили також зазнали значних втрат у результаті громадянської війни та американських авіаударів.

НИЗЬКІ ЗАРПЛАТИ

Економічна ситуація в Сирії останніми роками залишалася складною. Країна була зруйнована після громадянської війни. Але найгірше було районуам, які перебували під контролем уряду Асада. У грудні 2019 року президент США підписав так званий «Акт Цезаря» – документ, який запроваджував економічні санкції щодо будь-яких державних органів чи осіб, які мають справу із сирійським урядом. Ситуація у Сирії суттєво змінилася за останні три роки, пояснив Арабській службі BBC професор Лондонського університету Фаваз Гергес. Одна з головних причин, на його думку – «американські санкції, які призвели до зубожіння сирійського народу та, зокрема, армійських офіцерів. Є повідомлення, які свідчать про те, що солдати не отримують платні».

Повідомляли також, що солдати урядової армії отримували приблизно 15-17 доларів на місяць, чого, за словами співрозмовників Арабської служби BBC, «бракує навіть на три дні».

Минулої середи, коли наступ повстанців був у розпалі, сирійське державне інформаційне агентство повідомило про указ Асада про підвищення зарплат солдатам на 50%. Очевидно, цей захід був спрямований на підвищення морального духу солдатів. Але, схоже, цей крок він зробив надто пізно. Історикина та журналістка Енн Епплаум вважає, що режим, можливо, недооцінив тяжке становище силових структур. «У кожній диктатурі є одне й те саме слабе місце: солдати та поліцейські теж є представниками суспільства. Еліта може жити під санкціями, красти гроші, а потім використати міжнародні офшори. Але прості люди в таких місцях, як Сирія, стають все біднішими і біднішими», – пояснює вона. Крім того, пише Епплаум, родичі та друзі солдатів так само зазнавали репресій, як і решта сирійців. «Щойно ці солдати побачили, що режим занадто слабкий, щоб чинити опір, щойно вони зрозуміли, що він більше не захистить їх від гніву їхніх двоюрідних братів і друзів, які скидають статуї з п'єдесталів, – вони перейшли на інший бік».

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІД СОЮЗНИКІВ

«Проблеми, про які говорили і

раніше, виявилися набагато глибшими. Після перемир'я 2020 року, згідно з яким бойовики евакуювалися в зону Ідліба, Асад спочивав на лаврах. Він вважав, що схопив Бога за бороду. Якихось політичних реформ не було, якогось економічного поліпшення в країні не було. Армія не посилювалася, не готувалася. Він вважав, що якщо Росія та Іран врятували, значить, далі все буде добре, можна особливі не напружуватися», – пояснює BBC ізраїльський військовий експерт Давид Гендельман.

Відповідальність за крах сирійської армії несе персонально Башар Асад, упевнений співробітник Близькосхідного центру Карнегі в Бейруті Язід Саїг. Серед причин нищівної поразки він називає масове дезертирство, загальне погіршення рівня життя, повсюдну корупцію та перебої з поставанням їжі для військовослужбовців. Усе це підірвало лояльність армії Асаду навіть серед алавітів, яких, як правило, призначали на керівні пости. У результаті під час боїв за Алеппо, Хаму та Хомс солдати та офіцери раптово відступили, залишивши прямо на дорогах військову техніку та озброєння. Кореспондентка BBC у Дамаску Барбара Плетт-Ашер повідомляла, що у столиці Сирії солдати позбавлялися зброї та перевдягалися у цивільне. Британський військовий експерт Майкл Кларк вважає, що величезні обсяги військової допомоги, яку сирійська влада отримувала від своїх іноземних союзників, поставили Асада у залежне становище. Він нехтував важливістю власної армії, тому рівень підготовки військових значно погіршився, як і лідерські якості офіцерів. Коли підрозділи Сирійської арабської армії зіштовхнулися з «Хаят Тахрір аш-Шам», багато офіцерів, мабуть, відступили, а дехто втік. А якщо тікають офіцери, то не дивно, що так само роблять і солдати, каже Майкл Кларк.

У СОЮЗНИКІВ ЗНАЙШЛИСЯ ВАЖЛИВІШІ СПРАВИ

Усі останні роки головними союзниками Асада були

Росія та Іран. Іран при цьому під час безпосередніх бойових дій більшою мірою покладався на «Хезболлу», зазначає Язід Саїг із Близькосхідного центру Карнегі. Тегеран також втратив багатьох офіцерів і військових радників внаслідок ізраїльських атак, а широкомасштабна підтримка безпосередньо від Ірану була неможливою через постійний контроль за пересуваннями сухоходом і повітрям з боку США та Ізраїлю. Тому головну надію покладали на загоны проіранських ополченців із Лівану та Іраку. «Хезболла», своєю чергою, після того, як Ізраїль фактично позбавив організацію керівництва та перейшов ліванський кордон, була змушена відтягнути свої сили із Сирії.

Росія ж із 2022 року зосередилася на війні з Україною та вивела значну частину авіації зі своїх баз на середземноморському узбережжі. А до Сирії почали відправляти генералів, які зазнали невдачі під час бойових дій в Україні. Припинення військової, організаційної та управлінської підтримки з боку Ірану, «Хезболли» та Росії «було однією з фундаментальних причин, які призвели до такого швидкого падіння сирійських міст», вважає Фаваз Гергес із Лондонського університету.

СИЛА ПОВСТАНЦІВ

Нарешті ще одна важлива причина краху сирійської армії: організованість повстанців. Ісламісти з «Хаят Тахрір аш-Шам» та протурецькі формування Сирійської національної армії змогли об'єднатися та створити спільний командний центр, який спланував операцію. Крім того, на думку експертів, важливу роль відіграла і риторика повстанців: лідер ХТШ Абу Мохаммед аль-Джолані постійно заспокоював цивільне населення і закликав усіх у прагненні до дотримання релігійних та громадянських свобод. Це не допомогло уникнути втечі десятків тисяч сирійців до сусіднього Лівану, але забезпечило перевагу над армією Асада під час стрімкого наступу.

BBC NEWS Україна, 9 грудня 2024 року
(Ускореному вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cm2e3glpzd60>)

ЗНАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій

Сильні демократичні інститути — найкращий захист від самодурства. Волюнтаристські дії президента Південної Кореї Юн Сок Йоля, який оголосив воєнний стан без зовнішньої загрози й занурив країну в хаос заради збереження власної посади, стали яскравою ілюстрацією переваг демократії над свавіллям диктатури. Парламент країни не дозволив президенту узурпувати владу й не дав Південній Кореї перетворитися на Північну, де авторитарні правителі десятиліттями утримують абсолютну владу. Режим воєнного стану в Південній Кореї тривав менше ніж добу, але відкрив шлях до вирішення політичної кризи, яка тягнулася багато місяців.

Що сталося в Південній Кореї, чому це може бути уроком для України та чи зміниться тепер позиція Сеула стосовно військової допомоги Києву — читайте в матеріалі hromadske.

Урок демократії у Південній Кореї

ТРАГІКОМЕДІЯ, ЩО МАЛО НЕ СТАЛА ТРАГЕДІЄЮ

Президент Південної Кореї Юн Сок Йоль оголосив про запровадження воєнного стану посеред ночі, мотивуючи своє рішення «захистом конституційного ладу та боротьбою з антидержавними силами, які симпатизують Північній Кореї». Після закінчення Корейської війни у 1953 році воєнний стан у Південній Кореї запроваджували 16 разів, доки в країні не зміцнилася демократія. Востаннє — після вбивства президента країни Пак Чон Хі у 1979 році. Тож такі дії президента Юн Сок Йоля стали справжнім шоком для корейського суспільства. Рішення Юн Сок Йоля про введення режиму воєнного стану розкритикував навіть очільник президентської партії «Сила народу» Хан Дон Хун. Іронічним є й той факт, що авторитарний лідер Північної Кореї Кім Чен Ін теж зробив офіційну заяву, в якій засудив дії президента Південної Кореї й назвав воєнний стан наступом на права громадян сусідньої держави.

Запровадження нового воєнного стану передували довгі місяці протистояння президента з власним парламентом, де президентська партія «Сила народу» втратила більшість після програшу на виборах навесні 2024 року. У квітні на парламентських виборах перемогла опозиційна партія «Тобуро», яка напала на імпичмент чинного президента. Протистояння між президентом і опозицією, що має більшість у парламенті, вилилось у гостру політичну кризу. Президент Юн Сок Йоль багато разів використовував право вето і блокував законопроекти опозиційних політиків, а ті, своєю чергою, відмовилися голосувати за бюджет країни на 2025 рік. Після цього президент звинуватив парламент у «симпатіях до Північної Кореї та антидержавній діяльності, яка паралізувала країну». Натомість опозиція звинувачує Йоля в тому, що він відмовляється розслідувати низку корупційних скандалів за участю його дружини та високопоставлених чиновників. Так, опозиція вимагала відставки трьох прокурорів через відмову розслідувати факти корупційної діяльності першої леді.

У січні 2024 року в Південній Кореї спалахнув скандал навколо відео, яке опублікували всі провідні ЗМІ країни. На ньому дружина президента Кім Кеон Хі отримує у подарунок сумку від бренду Dior вартістю понад 2 тисячі доларів. Тим самим перша леді порушила законодавство про незаконну нагороду, оскільки не має права приймати дорогі подарунки, доки її чоловік є президентом країни. Реагуючи на критику, що здійнялася у пресі, Юн Сок Йоль видав президентський указ, який забороняє розслідування з питань корупції щодо нього особисто та членів його родини.

Загалом Йоля важко назвати президентом, який мав велику популярність у країні. У 2022 році він переміг на президентських виборах, випередивши лідера партії «Тобуро» Лі Джемеона із мізерною перевагою в 0,73% голосів. Ставши президентом, Йоль відразу потрапив у низку скандалів, що негативно позначилося на його рейтингах. Окрім звинувачень у корупції, на каденцію Юн Сок Йоля припала важка криза в медичному секторі з масовими вуличними протестами та скороченням медичного персоналу в лікарнях. Згідно з результатами соціопитування, опублікованими Південнокорейським новинним агентством Yonhap напередодні введення воєнного стану, рейтинг пре-

зидента Юн Сок Йоля складав 25%. При цьому негативно дії президента оцінювали 71% опитаних. Рейтинг президентської партії «Сила народу» становить 32,3%, а опозиційної партії «Тобуро» — 45,2%.

НАЙКОРОТШИЙ ВОЄННИЙ СТАН В ІСТОРІЇ КРАЇНИ

Корейське суспільство та опозиція рішуче відреагували на введення режиму воєнного стану. Попри глибоку ніч, тисячі людей вийшли на протести в Сеулі, а опозиційні політсили оголосили про намір скликати позачергову сесію парламенту. Протестувальники, які зібралися поблизу парламенту у столиці країни, закликали до імпичменту президента та негайного скасування воєнного стану. Командувач військовими станом Південної Кореї Пак Ан Су негайно оголосив про призупинення роботи парламенту та всіх політичних партій згідно з законом про воєнний стан, а саму будівлю парламенту оточили військові та поліція. Також у країні заборонили проведення будь-яких демонстрацій і ввели цензуру проти ЗМІ, обмеживши публікацію матеріалів, які могли б загрожувати національній безпеці. У такий спосіб президент фактично заблокував роботу парламенту та спробував взяти під повний державний контроль усі ЗМІ в країні.

На вулицях столиці з'явилася військова техніка. Військові отримали право заарештовувати тих, хто порушує режим воєнного стану. Силовики спробували перешкодити депутатам парламентської більшості прорватися до парламенту, однак ті перелазили через паркан і зрештою змогли зібратися в будівлі для проведення позачергової сесії. Під ранок у парламенті було вже 190 депутатів із 300. Цього було достатньо для кворуму — діяльність парламенту було розблоковано попри протидію військових. За Конституцією країни, парламент міг скасувати воєнний стан більшістю голосів. На тлі сутичок силовиків з протестувальниками біля будівлі парламенту, опозиційні політсили одностайно проголосували за скасування режиму воєнного стану в країні — 190 голосів «за». Воєнний стан тривав лише 6 годин.

Президент Юн Сок Йоль скасував указ про воєнний стан після голосування парламенту

ЩО ДАЛІ?

Опозиційні політсили звинуватили президента Юн Сок Йоля в державній зраді й готують імпичмент. Розгляд документа про імпичмент запланований на пленарне засідання парламенту 5 грудня, а голосування за початок процедури відсторонення президента від влади має відбуватися 6 або 7 грудня. Також парламентська більшість наполягає на відставці міністрів внутрішніх справ та оборони, звинувачуючи їх у причетності до спроби державного перевороту. Міністр оборони Південної Кореї Кім Йон Хьон вже подав у відставку. Він перепросив перед громадянами й заявив, що бере на себе відповідальність за хаос і потрясіння, спричинені введенням режиму воєнного стану.

Сергій ГАВРИЛЕЦЬ,
журналіст-міжнародник, сайт «hromadske»,
5 грудня 2024 року
(У скороченому вигляді. Повністю — за посиланням: <https://hromadske.ua/polityka/235738-urok-demokratyi-u-pivdenniy-koreyi>)

Парламент Південної Кореї підтримав імпичмент президента

Парламент Південної Кореї підтримав законопроект про імпичмент президента Юн Сок Йоля. Про це повідомляє Yonhap. За проголосували 204 парламентарі, проти — 85, а три — утрималися. Більшість членів правлячої Партії влади народу, до якої входить і президент Юн Сок Йоль, відмовилися голосувати за імпичмент, але рішення все одно ухвалили.

Зазначимо, що це була друга спроба голосування за імпичмент. Під час першої голосів за відсторонення Юн Сок Йоля не вистачило. Тепер президента мають тимчасово відсторонити від посади. Конституційний суд матиме 180 днів, щоб визначити, чи позбавити його посади остаточно або ж відновити його повноваження. Поки що обов'язки президента виконуватиме прем'єр-міністр Хан Док Су.

Нагадаємо, ввечері 3 грудня президент Південної Кореї Юн Сок Йоль оголосив про введення воєнного стану. Він звинуватив опозицію країни в контролі над парламентом, симпатіях до Північної Кореї та антидержавній діяльності. Відразу після рішення президента у країні почалися заворушення. Через шість годин воєнний стан було скасовано.

Відповідно до законодавства країни, президенту Юн Сок Йолю загрожував імпичмент. Опозиційна Демократична партія Південної Кореї планує звинуватити президента у держзradі. Шість опозиційних партій

Республіки Корея подали пропозицію про імпичмент президента Юн Сок Йоля.

Згодом поліція повідомила про початок розслідування у зв'язку з одержанням заяви від опозиційних депутатів, які звинуватили президента у спробі «заколоти» проти державного устрою.

Главу держави також звинувачують у державній зradі. Справа доручена групі з розслідування безпеки при Національному управлінні розслідувань південнокорейської поліцейської агенції після подання двох скарг. Одна скарга була ініційована опозиційною Партією відновлення Кореї, а інша — групою з 59 активістів. Натомість в адміністрації президента відкидають звинувачення і наголошують, що глава держави нібито діяв відповідно до закону. 7 грудня, у день голосування за імпичмент, президент Південної Кореї Юн Сок Йоль заявив, що «широ шкодує», що схвилював суспільство оголошенням воєнного стану на початку тижня, та пообіцяв більше ніколи не вдаватися до такого кроку.

Іванна ГОРДИЧУК,
сайт «ГЛАВКОМ»,
14 грудня 2024 року
<https://glavcom.ua/world/world-politics/parlament-pivdennoji-koreji-pidtrimav-impichment-prezidenta-1035980.html>

У Франції відкрили собор Нотр-Дам після реставрації

У Парижі 7 грудня відновив роботу Собор Паризької Богоматері. Церемонія відкриття відбулася через п'ять з половиною років після пожежі, яка значно пошкодила історичну будівлю, пишуть місцеві ЗМІ. На церемонії відкриття був присутній президент Франції Еммануель Макрон, який після пожежі пообіцяв відновити собор, а також інші лідери держав. Зокрема, президент України Володимир Зеленський та новообраний голова Білого дому Дональд Трамп. «Наші собори теж смертні, але ми вибрали початок, волю, курс надії, поставивши собі за мету відновити Нотр-Дам де Парі ще красивішим за п'ять років», — заявив Макрон.

У ході своєї промови президент французької держави наголосив на «братстві тих, хто пожертвував кошти на всіх континентах, усіх релігій, усіх станів, об'єднаних надією і возз'єднаних на відкритті». Також Макрон згадав про «братство всіх тих, хто відновив собор». У пожертвуваннях на відновлення будівлі собору взяли участь 340 тисяч людей.

Напередодні стало відомо, що президент України та обраний президент США перебуватимуть у Парижі на церемонії відкриття собору Нотр-Дам 7 грудня. Урочисте відкриття собору, відреставрованого після пожежі, відбулося 7 грудня. На

церемонію запросили голів багатьох держав, фахівці з яких брали участь у реставрації. Після цього Нотр-Дам почне у звичайному режимі приймати туристів і парафіян.

Масштабна пожежа у Нотр-Дамі сталася 15 квітня 2019 року. Зайнялися будівельні риштовання на даху собору. Точну причину пожежі не вдалося встановити, проте версію навмисного підпалу слідство виключило. Дах собору вигорів повністю, був зруйнований шпиль. Пошкодження всередині будівлі були набагато меншими. Збір коштів на відновлення собору почався ще коли пожежа не загасила. Пожертви з усього світу становили близько 880 мільйонів євро. Ця сума виявилася навіть більшою, ніж коштів на реставрацію; її залишок буде використано на подальшу підтримку будівлі.

Нотр-Дам — собор Паризької Богоматері — головний собор французької столиці й один із найбільш відомих символів Парижа і Франції в цілому. Він був побудований у XII столітті і з того часу багаторазово перебудовувався. Очікується, що після відкриття у грудні він щорічно прийматиме близько 15 мільйонів відвідувачів.

«Радіо Свобода»,
7 грудня 2024 року
<https://www.radiosvoboda.org/a/news-notr-dam-paryzh-sobor-vidkryttya/3230595.html>

Преображення Нотр-Дам-де-Парі

Минулої суботи Париж був у фокусі міжнародної уваги. Столиця Франції збирала лідерів більш як п'ятдесяти країн та інших високоповажних гостей під склепінням знаменитого Собору Паризької Богоматері з нагоди завершення його реставрації після руйнівної пожежі п'ятирічної давності. І це був, як свідчать авторитетні світові ЗМІ, рідкісний момент єдності на тлі глобальних розбіжностей і конфліктів. Напередодні урочистої церемонії відкриття Собору відбулася тристороння зустріч між обраним президентом США Дональдом Трампом, президентом України Володимиром Зеленським та президентом Франції Еммануелем Макроном. Український лідер назвав цю зустріч продуктивною: «Спілкувалися про наших людей, ситуацію на полі бою і справедливий мир для України. Ми всі хочемо завершити цю війну якомога швидше і справедливо».

Перед тристоронньою зустріччю І під час урочистої церемонії, і наступного дня, коли у відновленому Соборі відбулася перша після його відновлення недільна меса, і впродовж цього тижня богослужіння звучали й звучатимуть слова про мир, злагоду між людьми, вірність і відданість заповідям Господнім. І так було в усій багатовіковій історії цієї духовної, сакральної перлини Парижа та всієї Франції. До пожежі, яка сталася в Соборі 15 квітня 2019 року, Нотр-Дам де Парі був однією з найбільш відвідуваних у світі історичних і архітектурних пам'яток. Щороку його поріг переступало понад 14 мільйонів парижан і гостей міста.

Простір собору наповнений неповторним світінням завдяки унікальним вітражам. Серед них виділяються дві троянди. Південна була створена у 1260 році. Її діаметр — 12,9 метра, а висота з урахуванням вікон — близько 19 метрів. Вітраж вміщує чотири кола і 84 сцени з Нового Завіту. Приблизно в той час була завершена і Північна троянда, яка має такі ж розміри. Її центральна частина присвячена Божій Матері, навколо якої — зображення пророків, царів і первосвященників Старого Завіту.

Без жодних сумнівів, Нотр-Дам-де-Парі — коштовна перлина Парижа і всієї Франції, унікальний пам'ятник не лише французької, а й світової культури і сакрального мистецтва. Ним пишануться парижани.

За свідченням тих, хто вже відвідав собор після викликаного пожежею 2019 року реставрації, в останні п'ять років відбулося не просто оновлення Собору Паризької Богоматері, а його преображення. Промовисто-символічно, що десятки лідерів держав світу вшанували урочисту церемонію нового відкриття собору своєю присутністю. І це ще одне свідчення того, що у світі, на щастя, домінують не руйнівники і вбивці, а творці.

Михайло СОРОКА, Заслужений журналіст України, сайт «УКРІНФОРМ» (У скороченому вигляді. Повністю — за посиланням: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3936573-preobrazennya-notrdamdepari.html>)

ЗНАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій

Ізраїль знищив військовий флот Сирії: деталі від Міноборони

Міністр оборони Ізраїлю наказав створити на півдні Сирії «стерильну оборонну зону»

Міністр оборони Ізраїлю Ісраель Кац заявив, що його країна повністю знищила військово-морський флот Сирії. Про це повідомляє The Times of Israel. Кац зауважив, що кораблі Ізраїлю 9 грудня знищили сирійський військовий флот. Наразі ізраїльські сили займають позиції у буферній зоні між Сирією та Голанськи-

ми висотами. Видання зазначає, що Кац наказав створити на півдні Сирії «стерильну оборонну зону», яка не включатиме постійної присутності Ізраїлю. За словами міністра оборони, це необхідно для запобігання будь-якій терористичній загрози його країні.

Нагадаємо, ізраїльська армія вперше за понад півстоліття перетнула кордон Сирії за межами Голанських висот. ЦАХАЛ взяв під контроль вершину гори Хермон на сирійській стороні кордону. Ймовірно, ізраїльтяни також висунули ще кілька місць, важливих контролю над цим

районом. Розгортання наземних військ Ізраїлю за межами демілітаризованої зони в Сирії знаменує значний зсув у політиці Тель-Авіва. Раніше прем'єр-міністр Ізраїлю Беньямін Нетаньягу наказав ізраїльським силам захопити райони Сирії в буферній зоні Голанських висот. Беньямін Нетаньягу сказав, що угода про розмежування з Сирією 1974 року розвалилася, тому він «наказав захопити буферну зону та командні позиції поблизу».

Як повідомлялося, Ізраїль завдав удару по ймовірних об'єктах зберігання хімічної

зброї та ракетах дальнього радіуса дії в Сирії, щоб запобігти їхньому потраплянню до ворожих сил. До слова, Туреччина надасть усебічну підтримку Сирії у перехідний період після звільнення з посади президента арабської країни Башара Асада.

Наталія ПОРОЩУК,

сайт «ГЛАВКОМ»,
10 грудня 2024 року
<https://glavcom.ua/world/observe/izrajil-znishchiv-vijskovij-flot-siriji-detali-vid-minoboroni-1035458.html>

У парламенті Грузії починаються «вибори» президента, під стінами збирається протест

У парламенті Грузії починають процедуру президентських виборів, вперше через Колегію виборників, які чинна президентка та опозиція не вважають легітимними. Про це повідомляє «Ехо Кавказу», пише «Європейська правда».

У будівлі парламенту починають процес президентських виборів, які вперше проходять не прямим народним голосуванням, а через колегію виборників. Єдиним висунутим кандидатом є кандидат антизахідних поглядів, ексфутболіст Міхаїл Кавелашвілі, який є представником формально окремої від «Грузинської мрії» партії «Сила народу».

До колегії входять 150 депутатів парламенту Грузії, 21 представник Верховної ради Аджарської Автономної Республіки і 20 — Абхазької Автономної Республіки, а також 109 членів представницьких органів місцевого самоврядування (сакребуло). Попри те, що опозиція бойкотує роботу парламенту, формально у складі колегії вважаються присутніми 61 депутата від опозиційних партій. Вони не братимуть участі в голосуванні. Не голосуватимуть сьогоднішні двоє представників абхазької Ради. Квоту від органів місцевого самоврядування, якою не скористалась

опозиція, зайняли представники «Грузинської мрії». Загалом керівна партія має в колегії 211 представників, чого формально достатньо для проведення голосування та обрання президента.

Під будівлею парламенту збираються проєвропейські протестувальники. У п'ятницю в столиці пройшли численні акції протестів представників тих чи інших сфер і професій.

Опитування компанії IPM Research показало, що антивладні протести підтримують 65% грузинського суспільства.

Нагадаємо, президентка Грузії Саломе Зурабішвілі та опозиція оголосили, що не визнаватимуть легітимність процедури. Зурабішвілі відмовляється скласти президентські повноваження, а країнам Заходу та Україні доведеться визначитися, чи вважати легітимною нову владу Грузії.

Читайте едіторіал «ЄвроПравди» про те, чому Україні варто проявити лідерство і змінити політику щодо Грузії.

Марія СМЕЦЬ,
14 грудня 2024 року
<https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/12/14/7200688/>

Опозиція Грузії звернулася до ЄС на тлі виборів антизахідного президента

Чотири найбільші опозиційні сили Грузії звернулись до Євросоюзу на тлі затвердження кандидата від «Грузинської мрії» і ексфутболіста Міхаїла Кавелашвілі новим президентом.

Про це йдеться у спільному зверненні до ЄС політичних сил Грузії, яке наводить Sova, повідомляє «Європейська правда».

Лист адресовано високій представниці Євросоюзу із закордонних справ і політики безпеки Каї Калас і міністрам закордонних справ країн-членів ЄС.

Його підписали Ніка Мелія («Коаліція за зміни»), Тіна Бочукава («Єдність — Національний рух»), Мамука Хазарадзе («Сильна Грузія»), Заза Тавадзе («Тахарія за Грузію»).

У зверненні грузинські опозиційні сили закликали Євросоюз оголосити «самопроголошений режим Бідзіни нелегітимним».

У зверненні йдеться, що Грузія стикається з безпрецедентною політичною кризою, яка вимагає негайних дій від Євросоюзу.

План режиму з обрання Міхаїла Кавелашвілі шостим президентом Грузії погіршує і без того складну ситуацію, додають автори звернення.

У листі наголошується, що Кавелашвілі був одним з ініціаторів закону про «іноагентів» і часто займається активною антизахідною пропагандою.

Після обрання самопроголошеним і нелегітимним парламентом у нього не буде ні незалежності, ні легітимності, зазначають опозиційні сили.

Президентка Грузії заявила про невизнання результатів виборів президента: «Нічого не сталося»

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі заявила, що не визнає результатів президентських виборів, на яких переміг єдиний кандидат — Міхаїл Кавелашвілі. Її слова передає Newsgeorgia. «Ніхто нікого не обирав. Нічого не сталося», — заявила Зурабішвілі. Раніше на своїй сторінці в X вона заявила, що обрання президентом країни єдиного кандидата — це насмішка над демократією, а також додала: «Це ніколи не завадить Грузії йти європейським шляхом і демократичним майбутнім!».

ЩО ВІДОМО ПРО КАВЕЛАШВІЛІ?

Кавелашвілі був єдиним кандидатом на виборах. Раніше він був футболістом — у різні роки грав у тбіліському «Динамо», британському «Манчестер Сіті», швейцарському «Грасгопперс» та інших клубах.

Після виборів у 2016 році він став депутатом парламенту, а цього року провладна партія «Грузинська мрія» висунула його своїм кандидатом. Кавелашвілі також є одним із лідерів «Сили народу» — партії, що формально відкололася від «Грузинської мрії» і відома своєю антизахідною та гомофобною риторикою.

ЗМІ називали його «видатним антизахідником» та вказували на його схильність лягати прямо під час пленарних засідань парламенту. Одного разу Кавелашвілі навіть обляяв лідера росії володимира путіна.

Цього разу главу держави вперше обирали не на всенародних виборах, а за допомогою спеціальної колегії виборників. Більшість місць у цій колегії — у «Грузинської мрії». Опозиція ж бойкотувала ці вибори Паралельно з голосуванням за нового президента у грузинському парламенті під будівлею збиралась протестувальники, які тримали свої дипломи, натякаючи на те, що Кавелашвілі не має вищої освіти, а також грали у футбол, стверджуючи, що це єдина заслуга кандидата від «Грузинської мрії».

Нагадаємо, чинна президентка Грузії Саломе Зурабішвілі заявила, що не складе свої повноваження, адже парламент, який вона називає нелегітимним, не зможе обрати її наступника. Чотири опозиційні політичні об'єднання Грузії також заявили, що не визнають легітимність президентських виборів і вважатимуть очільницею країни

У зв'язку з цим автори закликають вжити термінових дій для підтримки грузинського народу і захисту європейських цінностей:

- негайного і беззастережного звільнення всіх затриманих політиків, активістів і мирних демонстрантів;
- запровадження адресних санкцій щодо осіб, відповідальних за підлив демократії, зокрема щодо Бідзіни Іванішвілі та його оточення, які беруть участь у політичних репресіях.
- припинення безвізових поїздок і обмеження візового режиму для посадовців, пов'язаних із нелегітимним урядом «Грузинської мрії»;
- оголошення нелегітимним «самопроголошений режим Бідзіни Іванішвілі» у всіх відповідних заявах Євросоюзу;
- засудити насильницькі дії проти мирних протестувальників, журналістів та активістів.

Раніше у суботу на виборах президента Грузії, які вперше проходили не прямим народним голосуванням, затвердили головою держави єдиного кандидата, висунутого партією влади, ексфутболіста Міхаїла Кавелашвілі. Чинна президентка Саломе Зурабішвілі вважає голосування нелегітимним і не визнає його результати.

Читайте також Editorial «Європейської правди» про те, чому Київ має якнайшвидше змінити політику щодо Грузії, та чому не повинен визнавати нового президента Грузії.

ІРИНА КУТЕЛОВА, 14 ГРУДНЯ 2024
<https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/12/14/7200718/>

Зурабішвілі. Вони вимагають спершу провести в країні нові парламентські вибори.

ПРОТЕСТИ У ГРУЗІЇ

У Грузії тривають масові протести через рішення влади країни «призупинити» переговори про вступ до ЄС. Нова хвиля протестів розгорілася після мітингів проти результатів парламентських виборів. Грузинська опозиція не визнає результатів парламентських виборів, де перемогла партія влади «Грузинська мрія». Міжнародні спостерігачі відзначили, що голосування було затримане нерівними умовами, тиском і напругою. Грузинські правоохоронці відкрили 47 кримінальних справ щодо ймовірних злочинів, пов'язаних із парламентськими виборами. Зокрема, обвинувачення висунули двом підозрюваним, які вкинули цілу пачку бюлетенів до урни на одній із дільниць.

Європарламент не визнає результатів парламентських виборів у Грузії та вимагає провести нові. Проте Тбіліський суд відхилив усі позови опозиційних політсил та громадських організацій, які вимагали визнати недійсними підсумкові протоколи окружних комісій. Опозиційні партії Грузії оголосили про безстроковий вуличний протест із вимогою провести нові парламентські вибори. Тим часом «Грузинська мрія» одноосібно затвердила новий парламент, призначила дату виборів президента, висунула свого кандидата й оголосила про відмову від переговорів про вступ у ЄС до 2028 року.

Роман МЕЛЬНИК,
сайт «hromadske», 14 грудня 2024 року
<https://hromadske.ua/svit/236266-prezydentka-hruziyi-zaiavla-pro-nevzyznannia-rezultativ-vyboriv-prezydenta-nichoho-ne-stalosia>
На світліні: Саломе Зурабішвілі (фото з ВІКІПЕДІЇ)

Поневолені народи РФ: Червона книга колоніальної жорстокості

Ми часто говоримо, що йдемо на нерівний обмін у втраті з ворогом. Що один полеглий українець до шести чи семи вбитих росіян — це лише на папері страшно, насправді ж усе ще гірше. Бо коли в нашому окопі на трьох людей є чотири вищих освіти, там на один бліндаж із трьох людей може припадати кілька судимостей. Бо в нас за країну йдуть боротися ідейні люди, а в них війна йде за гроші та політику вбивць і людоджерів.

Цими смертями Росія буквально очищує себе від маргінального прошарку, а ще від цілих народів, які могли би утворити національні держави. Навіть побіжний аналіз втрат дозволяє зрозуміти, що Кремль стоїть в цій війні не росіян, а інші народи, які населяють цю територію. І один із них могли сточити до останнього представника.

Народ, якого більше не існує

Керекі — один із найменш численних народів Далекого Сходу, який у наш час був на межі зникнення. Вони традиційно мешкали на півночі Камчатського півострова та прилеглих територіях, в умовах суворого клімату та дикої природи. Цей народ належить до корінних етносів Північної Азії і розмовляв мовою з чукотсько-камчатської групи. Однак через століття утисків і асиміляції їхня чисельність різко скоротилася, і зараз керекі існують переважно в записах етнографів та істориків.

На початку XX століття чисельність кереків налічувала кілька сотень осіб, проте радянська політика асиміляції й колективізації вдарила по них особливо болючо. Як і багато інших корінних народів Росії, вони втратили доступ до своїх традиційних способів життя. Утиски почалися з примусового переселення, створення колгоспів і політики русифікації. Мова цього народу опинилася під загрозою зникнення, оскільки дітей відправляли в інтернати, де навчання велося виключно російською.

Замість традиційних полювань і рибальства, які формували основу економіки цього народу, їх примушували працювати в радгоспах, що призводило до деградації культури. Це типова політика СРСР, коли всіх стрижуть під одну гребінку. І замість спроби зберегти народ його просто зміщують з усмі.

Одним із найгірших наслідків колоніальної політики стала втрата мови. Керекська мова вимерла — носіїв, за оцінками лінгвістів, залишилося одиниці. Вона не передається молодшим поколінням, які асимільовані в російськомовне середовище. Мова для них була не тільки засобом комунікації, а й частиною духовного світу, пов'язаного з природою і традиційними віруваннями.

На початку XXI століття російська влада оголосила про «турботу» про корінні народи Півночі, однак реальні зміни це не принесло. Економічна маргіналізація, бідність, безробіття та алкоголізм залишаються проблемами, які продовжують руйнувати крихітні залишки спільноти. За даними Всеросійського перепису населення 2010 року, в Росії проживало лише 4 особи, які офіційно ідентифікували себе як керекі. Це найменша за чисельністю національна меншина країни.

Сьогодні є підстави вважати, що цей народ став жертвою колоніальної політики Кремля і припинив своє існування. Ось тут дійсно йдеться про непоправні втрати.

РФ зробила все, аби добути кереків
Російські пабліки повідомили

про загибель Івана Таймагира у вересні 2024 року. Він чинив опір українському війську в Курській області, допоки наші воїни його не знищили. Іван Таймагир загинув у віці 56 років і, схоже, на ньому керекі й припинили своє існування. Якби не імперська та колоніальна політика РФ упродовж століть та в конкретному випадку — можна було би зберегти народ та його культуру.

Коли йдеться про вимирання якогось виду, то навіть про тварин піклуються більше, ніж у Росії про корінні народи. Тварин вносять до Червоної книги, намагаються зберегти їхніх останніх представників та створюють умови для розмноження. Про людей в імперії турбуються значно менше: якщо не росіянин, то можна і на так звану «СВО» відправити. Кереків уже немає...

Із продовженням колоніальної політики Кремля та загарбницької війни проти України ці та інші народи також можуть залишитися лише на сторінках підручників.

Поневолені народи мають стати на бік свободи

Кожен, хто йде на Україну війною — ворог. І не важливо, якого він походження. Керекі чи росіянин, алеут чи бурят, кожен із них є і буде законною ціллю для українського солдата, якщо він прийшов до нас зі зброєю.

Але серед поневолених народів РФ однозначно є і свідомі люди. І саме такі стають жертвами російської політики. Є ті, хто вже у лавах Сил оборони та ті, хто готові розколювати імперію шляхом диверсії та порушення національного питання на міжнародному рівні. І їх має ставати все більше.

Понад рік тому ми в парламенті заснували тимчасову спеціальну комісію по роботі з поневоленими етносами. Ми не маємо чекати, доки російська машина мобілізує чеченців, татар чи удмуртів. Навпаки, маємо діяти на випередження, розробляти власну політику співпраці з ними та шукати серед них союзників.

Бо вони дійсно є. Сьогодні в лавах ЗСУ є батальйони чеченців та бурятів, які стали жертвами імперської політики і вступили до українського війська, аби боротися за нашу та власну свободу.

І це має бути зустрічний рух: ми зацікавлені в пошуку союзників, поневолені народи мають бути зацікавлені в тому, аби зберегти своє існування. Боротьба за свободу в лавах української армії з меншими втратами точно підвищує шанси на виживання, ніж життя в колоніальній країні чи тим паче збройний опір нашому війську. Зволікання або російська мобілізація можуть призвести до того, що й інші народи повторять долю кереків.

Ярослав ЮРЧИШИН, народний депутат Верховної Ради IX скликання, 11 грудня 2024 року. У скороченому вигляді. Повністю — за посиланням: https://lb.ua/blog/yaroslav_yurchyshyn/649650_ponevoleni_narodi_rf_chervona_kniga.html

ЗНАМ осі зла на тлі інших ЗНАМЕННИХ подій

ЄС ухвалив 15-й пакет санкцій проти Росії

У понеділок, 16 грудня, Рада Європейського Союзу ухвалила 15-й пакет економічних та індивідуальних обмежувальних заходів, куди, зокрема, увійшли посадовці Північної Кореї та китайські постачальники комплектів для дронів. Про це із посиланням на документ пише «Європейська правда».

У ЄС заявили, що ці заходи покликані протидіяти обходу санкцій ЄС через націленість на тінювий флот очільника Кремля Володимира Путіна та послабити російський військово-промисловий комплекс. У цей санкційний пакет увійшли 54 людини та 30 організацій.

ЄС запровадив санкції проти військової частини, відповідальної за обстріл дитячої лікарні «Охматдит» у Києві 8 липня, топменеджерів провідних компаній в енергетичному секторі, осіб, відповідальних за депортацію дітей, про-

паганду та обхідних шляхів, а також двох посадовців КНДР.

Вперше під «повноцінні» санкції ЄС (заборона на поїздки, заморожування активів, заборона надавати економічні ресурси) потрапляють різні китайські суб'єкти, які постачають компоненти для безпілотників і мікроелектронні компоненти для підтримки російської агресії проти України.

Також у перелік організацій, які потрапили під санкції увійшли:

- хімічний завод;
- російські оборонні та судноплавні компанії, відповідальні за транспортування сирової нафти та нафтопродуктів морем;
- цивільна російська авіакомпанія, яка є важливим постачальником матеріально-технічної підтримки російських військових.

Зокрема, й додали нові судна до списку тих, на які поширюється заборона доступу до портів і заборона на надання широкого спектра послуг, пов'язаних з морським транспортом. Зазначається, що цей захід спрямований на танкери з країн, що не є членами ЄС, які є частиною тінювого флоту Путіна, що обходять механізм обмеження цін на нафту або підтримують енергетичний сектор Росії, або судна, які відповідають за транспортування військової техніки для Росії або беруть участь у перевезенні вкраденого українського зерна.

Відтак, 52 судна, що походять з третіх країн, стали 16 грудня об'єктами санкцій за цими ознаками. Тепер загальна кількість суден, що потрапили під санкції, сягнула 79.

Рада ЄС також додала 32 нових суб'єкти до списку тих, хто безпосередньо підтримує військово-промисловий комплекс Росії. Деякі з цих організацій розташовані в третіх країнах – Китай, Індія, Іран, Сербія та ОАЕ – і брали участь в обході санкцій або закупівлі дронів та ракет для Росії.

Зауважимо, Євросоюз і раніше обговорював запровадження санкцій проти

китайських компаній, але досі утримувався від такого кроку. Натомість США в жовтні вперше оголосили про санкції проти Китаю через військову підтримку РФ.

Новий глава МЗС Литви Кястутіс Будріс виступив за посилення санкцій проти Росії і закликав запровадити санкції проти російського скрапленого природного газу.

Уляна КРИЧКОВСЬКА,
«Європейська правда»,
16 грудня 2024 року

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/12/16/7200777/>

Бездумно дозволяти людям у масі своїй і далі руйнувати навколишню природу і вбивати собі подібних, обравши таким чином за пріоритет позицію хижака, чи все-таки замислюватись над наслідками своїх дій, аби зрозуміти, що людина – це насамперед творець, а не озброєний інтелектом хижак, який вважає себе царем природи? Це питання постало тепер перед людством, перед правителями найпотужніших країн, у повний зріст. Причому оте «ТЕПЕР» піднялося різко вгору після 24 лютого 2022 року, коли паразитарна імперія російського фашизму зробила вже повномасштабний напад на незалежну Україну з метою повного знищення її держави і підкорення українців. Тож людству залишилося лише справді замислитись і дуже активно, швидко та ефективно діяти.

ЛЮДСТВО ЛЕДВЕ НЕ ПРОСПАЛО УКРАЇНУ

Однак після майже трьох років, які збігли з часу того потужного розгортання російсько-української війни, доводиться стверджувати, що людство ледве не проспало Україну, а в результаті – і своє існування в майбутньому на цій планеті, оскільки після підкорення України знахабнілий і ще більше здичавілий від крові агресор дуже швидко підкорив би собі Європу і, озброєний смертоносною ядерною зброєю, посунув би на весь інший цивілізований світ із метою його повного підкорення собі.

Україна тоді завдяки хоробрості і мужності свого народу якимось дивом вистояла. Тепер же, разом із своїм ворогом, продовжує нести величезні втрати на полі бою вбитими й пораненими: на рівні більше мільйона людей, ніяк не менше. Та все одно не відчувається, що правителі цілої низки цивілізованих країн прокинулися нарешті після того сну та впертого непомічання України з її великою історією і з її величезними нині проблемами.

Чому таке відбувається? Мені здається, що тут є дві причини.

Перша полягає в тому, що протягом кількох століть на міжнародному рівні (і особливо активно – якраз у часи вже незалежної України) було здійснено російськими пропагандистами та їхніми поплічниками з інших диктаторських державних утворень справжній БРЕХОМОР: було успішно проведено інформаційну війну. Тобто росіяни-пропагандисти обрехали Україну як державу і народ тим, що, наприклад, виставляли українців не як окремих людей, а як частину росіян, а історію Русі-України приписали Росії, свої ж злочини на території України або замовчували, або повністю викривляли за змислом. Таким чином, виходило, наприклад, що героїчний спротив Української Повстанської Армії (УПА) гітлерівцям і злочинним загонам карателів-енкаведистів за часів СРСР кваліфікувався ними як дії нацистів. Тож не дивно, що й сьогодні російська пропаганда називає українців нацистами, первертаючи таким чином реальність із ніг на голову.

А друга – в тому, що ці політично напівзаснулі і розбещені довголітнім благополучним життям правителі цивілізованих країн бояться отримати

з боку РФ потужну відповідь у вигляді ядерного удару, а через це шукають будь-яку можливість, аби домовитися з росіянами про перемир'я або про «заморожування конфлікту».

ЗЕРНО ПАРАЗИТУВАННЯ ЗАМУЛЮЄ НАШІ ДУШІ

Війна завжди визирає не десь там у далекому просторі, а в наших душах, у культурах цілих народів. А тому варто зрозуміти, що в людському суспільстві є багато-багато всього, оскільки воно – частина живої природи. У ній же роль і місія творця притаманна далеко й далеко не всім, бо життя в природі – це постійна боротьба, а не лише мирне співіснування. І біда України – в тому, що її найкрупніший за територією і найближчий сусід є в культурно-політичному відношенні хижак-руйнівником, а не творцем. Та й найкрупніший він через те, що загарбав найбільше земель інших народів шляхом винищення й пригноблення їхніх колишніх господарів. До того ж, Україна завжди йому була поперець горла саме через волюнтарність українського народу і через прагнення мирно жити й творити на своїй землі. Адже саме український голос найгучніше чути аж із глибини віків: бо найбільше в цілому світі звідти долетіло в сьогодення саме українських народних пісень, а не якихось інших народів. Тож і з цієї причини годі дивуватися і війнам на нашій території, і голодоморам, і нищенням українців холодом і силою, і ненавистю до нас у концентраційних таборах з боку хижаків-поневолювачів. Хижак же у масі своїй не творить, а паразитує на вже створеному: грабує, катує, гвалтує, руйнує, калічить і вбиває, поглинаючи чужу територію. Звідси – і Буча, і Маріуполь, і багато іншого всього, що колись буяло вільним життям, а потім було жорстоко перемелене холодними зубами в гарячій від вогню топці війни.

Жити за рахунок інших людей, паразитуючи на їхній праці й ставлячи себе і свою роль у житті виключно над іншими – це якраз і є та основа, яка породжує у своїй поведінці звіроподібну людину. І тут справа не в тому, чи ти вегетаріанець-рослинної, чи ти м'ясоїд. Відомо ж бо, що, наприклад, один із наймерзніших убивць на нашій планеті Адольф Гітлер був вегетаріанцем, та й не тільки він. Звіроподібні хижак серед людей – це насамперед зверхники за своїм духом,

Не замулені душі, а природне зростання до сонця; не команди від влади пихатих, а свобода творити

(Зимовий есеї про найважливіше)

за своїм способом життя. Їм подобається когось спочатку пригноблювати, ображати, а згодом – і мучити, і вбивати. Такий шлях зростання агресора, хижака-паразита в людській подобі. І ніщо інше, як зерно паразитування замулює наші душі й робить їх поживним болотом для вирощування хижака.

І біда тому народові, який схиляє свою голову перед пануванням хижачької ідеології, бо він поступово стає в масі своїй пасивним як творець і покірним щодо виконання волі ним правлячих. Такою протягом цілих століть, у різних своїх обличчях, і виглядала імперська Росія. Такою вона виглядає і сьогодні, покійно й водночас агресивно ідучи на вбивство цілого іншого народу: українського.

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ – ДІЯТИ ТВОРЧО

Два народи протягом останніх років на арені битви за мир із своїми ворогами вирішують своїми діями і впливом, буде майбутнє у всього людства чи вже не буде. І їхні центри – у нас, в Україні і в Ізраїлі.

Але у цьому матеріалі мова йде про український народ, а конкретніше – про нього в умовах нинішньої російсько-української війни. Тож далі – тільки про це. І – про те, що Україна в ній має здобути перемогу саме з тієї причини, що в масі своїй український народ – волелюбний. Але аж ніяк – не російський, який покійний владі і такий, що звик діяти за командами згори. До того ж, той роботоподібний народ (роботоподібний, бо він же звик підкорятися і діяти за командами згори) виконує майже виключно руйнівну роботу, а український – захисну, щоб захистити все ним створене. Тобто цілі – протилежні. Причому росіяни ще й діють на базі брехні, бо вважають українців частиною свого народу, яка є, на їхню думку, нацистською і агресивною, а себе, справжніх агресорів, називають визволителями. А запорукою перемоги є якраз вміння діяти в різних ситуаціях творчо, а не мімікрувати під покійних робітників і діяти виключно під команди згори та ще й при цьому виявляти свою звіроподібну суть, намагаючись будь-що мучити і вбивати українців на нашій землі і всіяко радіти від того, що нам боляче.

Саме на цьому, на творчому підході

під час бойових дій, ми й будемо свою, українську, стратегію.

КУЛЬТУРА ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ, А НЕ РУЇНИ, ЗГАРИЩА І ХВОРОБИ

Людина за своєю природою – творець, а не руйнівник і загарбник чужих територій. Тому жити і діяти у гармонії зі своєю природою означає насправді бути у гармонії з цілим світом на планеті. У наших же ворогів, які розв'язали цю війну, майже вся економіка країни організована на базі паразитування і експлуатації природних надр планети. І нічого творчого у їхньому майбутньому немає, а лише – загарбання інших чужих територій і викачування з них природних багатств із метою організації нових війн. Та щоб цього не сталося, їх має зупинити Україна. Для того, щоб у подальшому людство зі своїми правителями у цивілізованих країнах не спало у розкошах, а швидко і ефективно реагувало і протистояло різним агресорам. Щоб набагато популярнішими в світі були ідеї і твори Григорія Сковороди і Тараса Шевченка, Івана Франка і Лесі Українки, Ліни Костенко і Наталі Дзюбенко-Мейс, а не якихось там російських імперських творців із глибин ще вчорашньої чи позавчорашньої паразитарної імперії, яка постала у двадцять першому столітті імперією російського фашизму.

Так, бо вони у разі свого повсюдного розповсюдження на різних континентах і внаслідок уважного вивчення стануть у подальшому надійними запобіжниками того, аби не утворилися більше нові осі зла взамін тієї, яка нарешті почала розвалюватись у грудні 2024-го року на очах народів усього світу, причому (як це, наприклад, сталося в Сирії, – дуже швидко). І в кінцевому рахунку має перемогти тепер культура духовного зростання замість руїн, згаріщ і хвороб у полум'ї війни. Тож дуже й дуже хочеться, аби вже сьогодні, під час зими, перемогла правда творчості, а потім, коли прийде весна, – якомога швидше восторженствували й стали реальністю ось ці слова нашого великого Тараса Шевченка:

**«І на оновленій землі
врага не буде, супостата,
а буде син, і буде мати,
і будуть люди на землі!».**

Сергій ЗІНЧЕНКО

ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогоднішнього на тлі війни

7 грудня 2024 року Василь Холод, голова Криворізької асоціації учасників бойових дій та учасників АТО, яка знаходиться на проспекті Центральному (на колишній вулиці Лермонтова) згадував дату реєстрації своєї громадської організації: 4 грудня 2014 року... І вона справді була утворена й тоді зареєстрована. А мені пригадалося те, як ми перед цим контактували з майбутніми активістами цієї Асоціації.

го 2014-го скористалась беззахисним станом України після втечі з неї проросійськи налаштованого правлячого тоді президента Януковича і окупувала півострів Крим та частину Донбасу. Проте добровольці-захисники України навесні і влітку 2014-го стали учасниками АТО, зміцнивши малочисельні на той час Збройні Сили України. І це тоді зупинило російські війська... Лише з обранням 25 травня 2014 року президентом Петра Порошен-

Тобто, події в ці дні грудня 2024 року, коли ми зібрались для відзначення 10-ої річниці Асоціації, мали глибоку й солідну основу ще з часів Майдану 2013-2014 років. Про це, до речі, у своєму виступі говорила й одна з нинішніх керівниць Асоціації Валентина Тютюнник: і на святкуванні в центрі Карітас і на першому міському телеканалі 7 грудня, де вона була разом з Іваном Талайлом, священиком Греко-Католицької церкви. Вони

Волонтери Кривого Рогу і Криворізьке міське

розповіли про величезну волонтерську роботу в 2022-2024 роках, що можна переглянути на [ресурсах youtube](https://www.youtube.com/live/eNG_T8l9fis?si=vncSYNPa9aC-dtTF) : https://www.youtube.com/live/eNG_T8l9fis?si=vncSYNPa9aC-dtTF

Дуже важливо засвідчити про день святкування 10-ої річниці Асоціації бойових дій і учасників АТО: там була надзвичайно тепла атмосфера справжнього братерства. Десятки волонтерів отримали почесні медалі й грамоти за величезний внесок у допомогу Збройним силам України і загонам тероборони.

Олександр ЧИЖИКОВ.
14 грудня 2024 року.

На світлинах: святкування 10-річчя Асоціації учасників бойових дій і учасників АТО в центрі Карітас.

Фото автора.

Взаємодія з майбутніми волонтерами міста Кривого Рогу, що потім організувались в Асоціацію, в нашому міському правозахисному почалася з Майдану в грудні 2013-го року в Києві, з контактів із Василем Умришем і Олегом Забояком. Саме тоді ми були 13-14-15 грудня 2013 року на з'їзді Спільки офіцерів України, який відбувався на третьому поверсі Будинку Профспілок, разом з нашим керівником Миколою Коробком, який голосував, до речі, за закон про створення Збройних Сил України у Верховній Раді ще 6 грудня 1991 року, будучи народним депутатом України та з Петром Лисенком – головою Криворізького осередку Спільки офіцерів України.

В лютому 2014-го Будинок профспілок, на жаль, було спалено беркутнюю тодішнього нашого президента, який пішов проти українського народу і потім втік у Росію. Пам'ятаю, що в перерві роботи цього з'їзду 13 грудня на Майдані перед багатотисячним мітингом виступив полковник Євген Лупаков. Його виступ я знімав на міні-відеокамеру. До

кривавих розстрілів на Майдані Незалежності залишалось більше місяця...

Для чого я згадую про це? Для того, аби засвідчити: 15 грудня 2013-го під час виступу на недільному віче в Києві американського генерала Маккейна, ми з козаками Інгульської паланки Василем Умришем і Олегом Забояком були в охороні Майдану (на Майдані тоді зібралось величезне віче – за деякими оцінками близько мільйона учасників...). Саме з тих сил, які були на Майдані під час Революції Гідності 2013-14 років, в Україні почав набувати великої сили феномен народного добровольця і волонтера.

Росія ж наприкінці люто-

гоміцький...

Правозахисне товариство

Про Мандрівний фестиваль документального кіно про права людини DOCSUDAYS UA – 2024 в Кривому Розі

(Деякі критичні думки в контексті захисту прав людини)

«Наприкінці року на мене чекає свято». Саме так я сприймаю Міжнародний фестиваль документального кіно Docudays UA, присвячений захисту прав людини. Вже більше п'ятнадцяти разів я намагаюся відвідати якомога більше заходів, що відбуваються в рамках цього фестивалю в нашому місті.

Два моїх «особисті недоліки» поєдналися в одному бажанні не пропустити подію: дитяча за своєю емоційністю любов до кіно в усіх його проявах та повага до прав людини як основи цивілізації. І хоча ці права в значному ступені є лише декларацією (особливо під час війни!), я залишаюсь на тій позиції, що абсолютно все, що створено руками людини, має за мету благо для неї. Бо по-іншому, як на мене, просто не має сенсу!

Через катастрофічний брак вільного часу я не брав безпосередньої участі в організації заходів, але із захопленням дивився стрічки, заглиблюючись у суть питань, які там піднімалися та брав участь в обговореннях. І бував нагороджений в результаті новими думками, враженнями і досвідом. Фестиваль приніс мені відчуття, що він – для мене, бо я є глядач, а тому – головний у складному процесі створення кіно. Кіно ж бо створюється саме для глядачів! Навколо мене були однодумці, небайдужі до тем, що у фільмах піднімалися, люди. А вони, я вважаю, готові до аналізу

і здатні такий аналіз робити. Тож тиждень-другий таких переглядів і обговорень залишали чимало вражень аж до наступного фестивалю.

Перший удар по масовості фестивалюних заходів було нанесено COVIDом, потім уже війна внесла свої корективи: хтось поїхав з країни, хтось помер або загинув... Через це й до того не дуже культурне наше місто стало ще обмеженішим у культурному плані.

А в цьому році фестиваль, який охоплював раніше різні райони, різні аудиторії, палаци культури і навчальні заклади, остаточно зосередився в одному місці: в колишній будівлі дитячого садку на захолустній вулиці віддаленого робітничого селища 44-го кварталу із гучною назвою «культурно-громадський центр «Шелтер»». Ну, нехай уже буде хоч так, не в столиці ж все-таки живемо! Головне, щоб кіно було!..

Для кінопоказів у 2024-му було відібрано 6 стрічок. Але ким відібрано? Бо справді правозахисної теми стосувалися лише дві з них, а якщо врахувати, що темою року було анонсовано сексуальне насильство над неповнолітніми в інтернеті, то взагалі виходить лише одна. Це стрічка чеських кінематографів «В сіті», велика, потужна робота про те, як група ентузіастів виявляла педофілів у мережі і навіть намагалася домогтися їхнього покарання. Це надзвичайно цікава і важлива

тема в наші часи, коли радикально змінилися інститути сім'ї та шлюбу, коли зовсім інакше сприймаються літературні образи Лоліти та Джульєти, коли педофілія – це ще злочин, але вже – не зовсім і табу...

Підлітків, до яких намагаються достукатися автори фільму, в перегляді не було і не могло бути через брак організації. А десь у п'ятишести дорослих людей, у сім'ях котрих є сьогодні підлітки, стрічка викликала бурхливу реакцію. Якщо сфокусуватися на українських реаліях, то питання стояло так: а чи можливо в Україні взагалі захистити дитину від насильства реального і віртуального? Далі: чи активне в цьому напрямку наше суспільство? А ще: чи дієві наші правоохоронні органи і чи є достатньою для цього законодавча база?

На жаль, в залі не знайшлося жодного фахівця в області права, навіть – на рівні студента юрфаку. Мабуть, організаторам просто не спало на думку їх запросити. Тож всі питання та емоції, що викликав фільм, просто зависли в повітрі.

Друга ж стрічка створена данським режисером саме на українському матеріалі. «Київські файли» присвячені темі втручання держави в особисте життя людини. Розкриті після 2015 року архіви КДБ УРСР дали можливість дослідникам виявити факти стеження не тільки за інакшомисльцями, але й за членами їхніх родин і просто за випадковими

людьми. Абсолютна аморальність та беззаконність таких дій легко пояснюється шпionоманією, введеною в ранг закону. Обговорення цієї стрічки може зайняти багато годин, та, на жаль, воно не було передбачено тими, хто організував перегляд.

Стримана спроба Валентини Кривди, члена Криворізької міської правозахисної організації, перенести враження від побаченого на сьогоднішню реалію України та нашого міста викликала відвертий жах. А шкода! Тільки принципова оцінка подій і діячів минулого дозволить нам відкрити шлях у цивілізоване майбутнє.

Такі ось мої стислі враження від Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини Docudays 2024 в Кривому Розі. Фестиваль, що йшов до людей і закликав до роздумів, обмежився звичайним переглядом випадковою аудиторією випадково обраних кінокартин. І радує лише те, що самі запропоновані для перегляду кінострічки, безумовно, того варті. І оскільки можливості виплеснути свої враження після перегляду практично не було, я й зроблю це тепер.

Одна з героїнь «Київських файлів» на ім'я Регіна погодилася обговорити події початку 70-х років. З гумором і відвертістю справжньої француженки вона згадувала свій роман з українцем Богданом, котрий, як з'ясувалось, виконував у її ліжку завдання КДБ. Але гумор залишив її,

коли через 50 років вона дізналася, що їхній інтим фотофіксувався. «Скажіть Богдану, що він падлюка!» Так, я цілком згоден з нею! Не все ж можна виправдати часом та особливостями професії. Її щире обурення зачепило мене за живе, а той її вислів переслідував мене аж до самого дому. Скористаюся її порадою і звернусь до тих, хто влаштовує фестиваль в Україні в цьому році. Так, я розумію, що на проведення виділяються гроші. Я розумію, що на гроші миттєво злітаються бажачі заробити. Але питання захисту прав людини завжди важливе для того, щоб доручити його профанам у царині правозахисту або пристосуванцям-грантоїдам, яких ликає складніша боротьба, а саме слово «боротьба».

На превеликий жаль правознавці та правозахисники міста в цьому році опинилися за лаштунками події, а преса обмежилась лише анонсом, але ніяк не аналізом. Якими б талановитими, актуальними та принциповими не були роботи кіномитців, вони не досягнуть мети, якщо організаційні питання доручити тим, що «не в темі» ані як кінознавці, ані як правозахисники. А бравурний звіт про свої досягнення, думаю, ними вже надіслано.

Леонід БАГАШВІЛІ,
22 жовтня 2024 року,
м Кривий Ріг

НАША ДІЙСНІСТЬ — РЕЗУЛЬТАТ ПОМИЛОК ЧИ ЗЛОЇ ВОЛІ?

Кажу мольфарові:
— Я розгублений. Світ зовсім здурів. Тупий маньяк тероризує людство, а воно не знає, що робити... Здається, у цивілізаційному процесі відбувся збій програми й людство забуло, хто воно.

— Людство було таким завжди, — відповідає мольфар. — А той маньяк виліз не з цивілізації, а з азійської дикої утробы. У суспільстві з дологічним мисленням. Однак, без Європи він не реалізувався б. Більше — він став продуктом європейської політичної та бізнес культури ХХ століття.

— Від цього ще гірше. Створюється враження, що в людини щось перевернулось. Замість того, аби шлунок служив розумові, вийшло навпаки — розум обслуговує шлунок. Тому людина агресивна, вічно намагається відняти обід у ближнього. Обід, хату, землю, культуру, історію...Що ми не лише бачимо наочно, а відчуваємо кожну клітинкою...

— Так, але не зовсім. Світ має геніальні досягнення в мистецтві — антична культура, готичні собори, Брунелескі, Мікеланджело, Бетховен, Ведель, Шевченко, Катерина Білокур і десятки, сотні й тисячі інших творців. Вони творять безвідносно до того, які в них доходи. Колосальні здобутки в науці. Там все-таки домінував і зараз домінує розум. Розум, душа, яка загострює почуття. А шлунок робить те, що й повинен. Тут справа в іншому. Збій дійсно відбувся. І це сталося давно... Ти будеш здивований. Люди не правильно тлумачать Першу заповідь — «Нехай не буде в тебе інших богів, крім мене». Ви думаєте, що це заповідь для Бога, що Він ревнивий, визнає інших богів, себто, ви думаєте, як язичники. Але там простіше. Ця заповідь

не для Бога, а для людини — визнає Боже-ственне начало світу і живи щасливо під захистом Творця. Як ти думаєш, які чинники найбільше заважають людині визнати первинність Бога?

— Гроші.
— Правильно. А ще — влада і слава. Є й інші, та ці три фактори найагресивніші... Є відсутність усвідомлення Я, коли людина власну значимість підсилює речами Я-НЕ-Я. (Це твоє). Примітивна пихатість, коли замість змістовного Я, демонструються — часто нахабно — речі.

— Це дуже поширено в нас серед тих, хто накрав у держави грошей.

— На жаль, так і є... Коли влада витісняє Бога з душі людини, Бог покидає цю душу. Тому нечестиві владці так часто гинуть. І без покаяння. У московських Романових кожен третій — убитий. Своїми... Чому гинуть лукаві правителі? Тому, що на них не поширюється Божий захист...

— Все таки найчастіше гроші витісняють Бога з душі людини.

— Так. Тому й багаті трагедії відвідують. Зазвичай, зненацька. Чимало опущених, і, навіть, самогубців, серед тих, хто втрачає славу. Вигнав Бога — нема захисту. Якщо володар буде дотримуватись Першої заповіді, то він правитиме справедливо. Якщо банкір, бізнесмен, чиновник дотримуватимуться цієї заповіді, то вони не стануть обманувати клієнта, партнера. Якщо співак, актор, поет дотримуються цієї заповіді, то, втративши прихильність юрби, вони у відчай не впадають... Якби Франціск, Папа Римський, визнавав ту заповідь, то він не став би на бік терористів і не пропонував би жертві підняти білий прапор. Якби Гутерреш, Генсек ООН, виз-

нав цю заповідь, то він не тиснув би руку найбільшому терористу ХХІ століття, не терпів би присутність держави-терориста у цій організації, та ще й, розуміючи, що членство у РБ ця терористка захопила рейдерським способом. Для цивілізації ця заповідь універсальна. Це як інструкція для захисту людини, її безпеки... Визнайте Боже-ственне начало нашого буття, визнайте, що ви — діти Божі, а значить, повинні відповідно ставитись до життя, природи, ближнього — не засмічуйте довкілля, адже ви засмічуєте місце, де присутній Бог, не принижуйте ближнього, можливо, колись він був вашим родичем... і у світі запанує гармонія.

— Усі релігії визнають Боже-ственне начало буття, та до гармонії...

— Визнають, як факультатив. На жаль. А треба — як найважливіший закон Всесвіту.
— Ти виніс вирок нашій владі, а в мені посіяв безнадію і сум'яття.
— Сум'яття в тебе ще з дитинства, коли побачив зблизька смерть... А безнадія — твоя постійна гостя. Вона тебе відвідує частіше, ніж гарна випивка... Добре, що ти навчився виганяти її вчасно.

— Кінець вісімдесятих, початок дев'яностих... які були надії...

— У романтиків були надії, у реалістів — інструменти.

— На жаль, так. Ми тоді не розуміли, яка сила у тих інструментів і як віртуозно ними вмійють користуватися шельми... Шкода, що нація наша розвивається на помилках. Ми, як сліпці, йдемо від помилки до ще більшої помилки...

— Помилка — то школа, яка допомагає зростанню. Як людини, так і суспільства. Усі сучасні технології виростили на помил-

ках. Літак, автомобіль — понад століття помилок.

— Так, але ми за помилки платимо надто високу ціну. За помилку у ХХ столітті Україна заплатила життям тридцяти мільйонів, за помилку 2019 року вже віддали життя понад сто тисяч кращих синів і дочок, а кінця тому немає.

— У першому випадку спрацював той збій програми, про який ти сказав на початку нашої розмови: шлунок взяв верх над розумом. І тут винні московські попи. Внаслідок свого невігластва не зуміли пояснити людям зміст Першої заповіді. Вони теж за це заплатили... У другому випадку українці стали жертвою ІПСО. Ваша еліта програла тупим маніпуляціям.

— Гірше — частина нашої еліти працювала на їхню користь...

— Дехто і зараз віддано служить їм. І не розуміє, що ризикнути собі і своєму народові... Одна справа — помилка, інша — зла воля

— Я все життя помиляюся
— Не зовсім так, але раз ти таки помилився. Ти висловив сумнів у доцільності сповіді.

— Визнаю. Піддався емоціям, коли дізнався, як один піп втрутився у стосунки двох людей і розлучив їх. Хоча він мав усе зробити, щоб їх зблизити

— Сповідь — унікальний дар Творця людині. Вона дозволяє нам дорослішати, мудрішати, виправляти помилки, повертатися до Бога. Головне — мати справу з розумним священником... Зрозуміє цивілізація першу заповідь — людство позбавиться багатьох проблем, якщо ж — ні, то стане живою дикою маньяків

— Хочеться вірити, що ми бачимо останніх маньяків в історії людства.

— Повторюю. Якщо людство усвідомить Першу заповідь

— Головне — мати справу з розумним священником...

**Ярослав ТРИЧУК,
м. Дніпро**

МАМИНІ ВАРЕНИКИ ІЗ СЮРТПРИЗОМ

1.

Коли Богдан прокинувся і розплющив очі, то побачив високо над собою білу стелю. А потім приготувався внутрішньо терпіти біль, гострий біль внизу: там, де ноги... Але цього разу там нічого не боліло — і він жахнувся: «Відрізали, відрізали!» Та згодом поворушив пальцями і зрадів: «Ні, ноги на місці...слава тобі Боже, слава!» — і знову провалився у темряву сну.

А коли вдруге прокинувся, то побачив над собою... бороду й окуляри над нею, а далі — все обличчя, незнайоме чимось... тільки борода — така, як у нього...

— Все добре, так? Нічого не болить? — запитав лікар.

Але замість відповіді на очах Богдана виступили сльози... сльози радості і вдячності. Хоч все-таки боліло, але — так, як після операції болить. А з ним це було не вперше... І водночас він все-все згадав... як було...

Разом із хлопцями його взводу повертались на базу, залишалося десь зо два кілометри, та раптом — той вибух, а потім біль, різкий біль... там, внизу... І — тиша... А після — знову біль, сильний і різкий біль в обох ногах, коли вже везли у машині, швидко везли... Він то провалювався в сон, то прокидався від того різкого болю... А потім побачив високо над собою світло лампи, відчув, що він — роздгнаний і зовсім беззахисний під

тим світлом, десь на столі... А далі — провалля...

— А де я, де я зараз?

— У нашому шпиталі, в Києві.
— Ого! Далеко завезли... Так у мене ж тут є сестра, рідна сестричка моя!.. Та я ж і мамі довго не дзвонив... І де мій телефон, де він? — Ой, та він же десь, мабуть... Так, його вже немає після того..

І Богдан замислився...Ось-ось, за кілька днів, настане Різдво, яке в його родині вважали найважливішим святом. І йому пригадувалися ті часи, коли ще були живі і його дід Василь, і бабуся Василина, і батько Петро. А матуся Марія разом із його сестрою Вікторією наліпили цілу макітру вареників із передріздвяними сюрпризами. Тоді він і сфотографував усю родину, яка сиділа за великим столом. На білосніжній вишній скатертині були кутя та інші різдвяні страви, а на потітці стояв Дідусь, який приніс до хати дідусь Василь. Ця світлина була з ним протягом майже трьох років і завжди лежала в кишені, біля серця.

Згадуючи те радісне свято, наповнене світлом, лейтенанту й зараз дуже захотілося тих вареників, які тоді стояли в центрі столу. А вони були і з капустою, і з сиром та з картоплею, а ще матуся додавала різні сюрпризи у вигляді начинки: горох, перець, рис...

2.

А Марія Василівна, мама Бог-

дана, який уже більше двох років воював командиром взводу мотопіхотного батальйону, разом зі своїми хлопцями тримаючи оборону на дуже важливій ділянці фронту, чекала від нього дзвінка. Цієї ночі у рідному Кривому Розі, в невеличкій дідівській хаті, вона ніяк не могла заснути. Адже нещадно гуділи сирени, а потім один за одним гучно прогрімали два вибухи. І жінка довго не могла заспокоїтись після цього обстрілу... Та й серце було неспокойним, бо вона постійно думала про сина: «Де він зараз? Що з ним?» Уже більше тижня не було жодної вісточки від нього. Йй раптом згадалося, що із самого дитинства він дуже-дуже любив їсти її вареники. Не гаючи часу, вона швиденько накинула халат і пішла на кухню. Спочатку, уже звично, прочитала молитву, а потім взялася до справи. Замісила тісто й наліпила вареників: з різною начинкою. Але зварила для себе тільки з десяток, а інші відправила до морозильної камери. Та й пішла відпочивати.

А зранку, коли у вікно зазирали перші промінчики сонця, нарешті пролунав дзвінок. Але номер був їй невідомий, якийсь чужий. І материнське серце защемило: «А раптом це щось із Богданчиком?». Вона натиснула на клавішу і почула: «Матуся, рідненька, це я, твій Богдан. Не

хвилюйся, я у шпиталі, в Києві, зі мною все гаразд, тільки от трохи «підремонтують» — і знову все буде добре»

А далі продовжив:

— Мама, я так хочу твоїх вареничків...

— Та я вже їх приготувала, мій любий синку.

Разом вирішили, що вареники доставить автівкою сусід Олег, який збирається до Києва у волонтерських справах. А там, на вокзалі, їх забере сестричка Вікторія, яка навчається у столичному виші.

3.

Так і сталося: матусин цінний передріздвяний вантаж сусід Олег доставив у Київ і там зустрів Вікторію. А потім вони разом вирушили до шпиталю. Дочекалися, поки до них вийшов лікар Богдана і з його дозволу всі вони, разом пішли в палату до хлопців, а їх там було ще троє...

— Ні, шановні, тільки після мене, — сказав лікар після того, як Вікторія привіталась із Богданом і хлопцями і, витягнувши макітру із сумки, поставила її на тумбочку біля Богданового ліжка, — бо безпека — це насамперед.

Після цих слів він взяв виделку і дістав перший вареник. А потім — ще один, а за ним — третій.

— Смачні, дуже смачні вареники. — сказав лікар — Та, мабуть, у кожного вареника є своя начинка, так?

— Саме так, — підтвердив Богдан, вдихнувши знайомий із далекого дитинства запах, — тільки треба знати, яка саме начинка була в тому чи іншому варенику.

— Та різне було... горіхи точно були. А ще вишня... А третій — не розібрав, з чим, бо такий смачний був, що я його просто... просто проковтнув, — зізнався лікар.

— О, то начинка з горіхами означає на здоров'я, а з вишнями — до весіння. Головне, щоб Ви вареник із гудзиком не проковтнули. Бо то хоч і до обновики, але неприємно все-таки, якщо проковтнути...

Одразу після цих його слів лікар схопився за живіт, удавши, що йому боляче, і після цього розсміявся, а за ним — і всі, хто був у палаті.

А тим часом Вікторія розклала вареники по тарілках і, поставивши перед кожним, запитала: — Пригощайтесь!

Богдан скуштував перший вареник і вигукнув:

— О, та у мене — з маком. Вітуся, дай твій телефон, я мамі подзвоню.

Потім набрав номер і сказав: — Мамо, доброго тобі дня! Ми тут, у палаті вже їмо твої вареники. Перший у мене — з маком.

— Добре, синку! Це значить — на щастя. А щастя для всіх нас — це Перемога!

**Олена МАКОВІЙ,
м. Кривий Ріг**